

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

NEGENTIENHONDERD... OF DE BUSHALTE

kerstspel in één bedrijf

door

Fernand Geraerts

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2008
Nr.1779

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZES tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagkaart die, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *NEGENTIENHONDERD.. OF DE BUSHALTE* op te voeren moet de naam van auteur *FERNAND GERAERTS* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

© 1989 Toneelfonds J. Janssens/Fernand Geraerts
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden veeleevuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES

3 dames - 3 heren

- Melanie : Huisvrouw; ongeveer zestig jaar, bezit een positieve ingesteldheid door haar overtuiging, zij had graag kinderen gewild.
- Robert : Ongeveer dezelfde leeftijd; gewezen fabrieksarbeider, is wegens gezondheidsredenen op vervroegd pensioen gesteld.
- Kristel : Ongeveer vijfentwintig jaar; is acht maanden zwanger; heeft haar studies opgezegd wegens Peter; leeft in onmin met haar ouders en is van huis weggelopen.
- Peter : : Ongeveer dertig jaar; werkloze schrijver, ietwat bedeesd type.
- Anna : Buurvrouw; dezelfde leeftijd als Melanie, type kletskaus.
- Albert : Wijkagent.

DEKOR

Een redelijk ingerichte woonkamer, geen luxe, ook niet armoedig. Zij wordt verwarmd door middel van een kolenkachel.

Rechts (zijwand) een vensteropening (zicht straatkant). Een zetel voor de kachel die in de hoek staat, rechts daarvan staat zetel twee. Een krantenbakje staat onder het venster bij zetel één.

Midden achter is een deur richting gang naar buitendeur en trap voor de slaapkamers.

Links achter staat een kast met daar op een TV. De linkerwand heeft een deur naar de keuken. Links bevindt zich een buffetkast en daar op staat een kleine kerstboom en een kerstkribbeke.

Midden staat een tafel met vier stoelen.

Aan de schoorsteen hangt een kruisbeeld en op de schoorsteenmantel staat een Mariabeeld met aan weerszijde een kandelaar.

Het is 23 december, namiddag.

Wanneer het doek opengaat zit Robert in een zetel en leest de krant. Melanie komt uit de keuken met de koffiekkan en twee tassen. Wanneer ze de koffie heeft ingeschonken zet ze de kan op de kachel. Ze neemt een doos met koekjes uit de kast.

ROBERT: Wat een ellende allemaal, oorlogen, diefstal, oplichterij, echtscheidingen, kinderen die van huis weglopen en allerlei ander vrolijk nieuws staat er dagelijks in de krant.

MELANIE : Robert, gij zeurt alle dagen over hetzelfde. Ofwel leest ge geen dagblad, ofwel slaat ge die dingen over.

ROBERT : Blijft er mij alleen het sport over en dat is soms ook niet veel zaaks.

MELANIE : Ik hou me liever aan het plaatselijk nieuws, dat is tenminste aangenamer om lezen.

ROBERT : Priesterwijdingen en kloosterjubelariissen zeker ?

MELANIE : Dat is in elk geval positief nieuws, beter dan hetgeen gij uit de krant haalt.

ROBERT : Voor de prijs van 20 franken mag een mens toch iets hebben nietwaar ?

MELANIE : Nu ge het zegt, voor 20 frank. Wat hebt ge er de dag van vandaag nog voor ?

ROBERT: Oorlogen, moorden en dergelijke, ge hebt keus te over, zelfs rond de tijd van Kerstmis.

MELANIE : Ik lees de hele krant ook, maar ik maak er mijn bedenkingen bij.

ROBERT : Leest ge dan ook over ontslagen arbeiders of mannen die op vervroegd pensioen worden gesteld wegens gezondheidsredenen ?

MELANIE : Robert, alsjeblieft, begin nu niet opnieuw. Ge hebt het er gisteren over gehad, eergisteren, en al die dagen daar voor.

ROBERT : Volgens u mag een mens daarover niet praten ! Ik moet dus mijn mond houden en alles inslikken.

MELANIE : Dat heb ik niet gezegd. Er blijven over zeuren heeft ook geen zin.

ROBERT : Weet ge wat ik doe ? Ik zal zo dadelijk aan de mensen op straat het blije nieuws gaan vertellen wat ik een jaar geleden van de directeur mocht vernemen, mijnheer Desmet....

MELANIE : 't Is al goed, dat liedje heb ik al tientallen keren gehoord. Het verandert niets aan uw toestand. Bovendien zijt ge nog

altijd beter af geweest dan Louis, André, Gaston en die paar honderd anderen die na de sluiting van de fabriek op straat werden gezet.

ROBERT : Dat had bij mij niet gepakt, ik zou de directeur en al die andere bureaumannekes eens onder handen hebben genomen.

MELANIE : Gij deed juist niks. Wees maar blij dat de pastoor langs een kennis het voor u zo heeft kunnen regelen.

ROBERT : Hela ! Ik werd op vervroegd pensioen gezet wegens gezondheidsredenen, beroepsziekte. Daarvoor moest ik geen pastoor of niemandal nalopen.

MELANIE : Het minste wat ge had kunnen doen was hem bedanken.

ROBERT : Moet ik misschien voor hem op mijn knieën gaan liggen ?

MELANIE : Voor de pastoor niet maar wel voor Onze-Lieve-Heer.

ROBERT : Straks of morgen zal ik naar de kerk gaan om Onze-Lieve-Heer te bedanken voor mijn beroepsziekte.

MELANIE : Robert, alsjeblijft, het is bijna Kerstmis.

ROBERT : Wat wil dat zeggen ? Kerstmis, Nieuwjaar of Pasen veranderen niets aan mijn toestand.

MELANIE : Er over blijven zagen helpt ook niet. Robert, luister eens, zouden we ter gelegenheid van Kerstmis een eenzame uitnodigen ?

ROBERT : Een wat uitnodigen ?

MELANIE : Iemand die niemand heeft en altijd alleen zit.

ROBERT : Een eenzame uitnodigen hier ? Melanie, voelt gij u wel goed ? Of voelt ge u ook eenzaam ?

MELANIE : Ik voel me heel goed. Toch wel een beetje eenzaam als gij zo praat.

ROBERT : Onze-Lieve-Heer heeft ons gezin niet gezegend met een aantal kinderen. Hetgeen niet wil zeggen dat ge zo maar de eerste de beste in huis moet halen. En daarbij, wie gaat dat betalen ?

MELANIE : Wij hebben genoeg om van te leven. Gij krijgt maandelijks van de Kas voor beroepsziekten en ge hebt uw pensioen. Dat is ruimschoots voldoende.

ROBERT : Ja, voor ons twee. Vergeet niet dat de kolen, de electriciteit en het eten alle dagen duurder worden.

MELANIE : De sigaretten en het bier ook.

ROBERT : Dat doet mij er aan denken dat de sigaretten bijna op zijn. Breng een paar pakjes mee wanneer ge straks boodschappen gaat doen.

MELANIE : Hoe ? Gaat ge niet mee ?

ROBERT : Meegaan ? Nee hoor, het is me veel te druk en veel te koud.
Ik moet er voor zorgen dat ik geen bronchitis of een longontstekening op doe, zei de dokter.

MELANIE : Hij heeft ook gezegd dat, in uw geval, roken heel ongezond is.

ROBERT : Een mens moet toch van iets sterven, nietwaar ?

MELANIE : Ja, ja, dat zeggen ze allemaal. Als ge eens wist hoeveel mensen reeds gestorven zijn van longkanker.

ROBERT : Zeggen ze, maar diegenen die het hebben meegemaakt zijn het mij nog niet komen vertellen.

MELANIE : Robert, dat is niet om mee te spotten.

ROBERT : De ene keer lees ik dat roken kwaad kan, de andere keer zeggen ze dat wanneer ge er niet te veel rookt, er geen gevaar in zit.

MELANIE : De vraag is, wat is niet te veel ? Gij rookt één pakje per dag en dat kost geld.

ROBERT : Een mens mag toch iets hebben, nietwaar ?

MELANIE : Juist daarom.

ROBERT : Juist daarom, wat ?

MELANIE : Daarom wilde ik graag een eenzaam iemand uitnodigen.

ROBERT : Als ge daar wat aan hebt. Vooruit dan maar.

MELANIE : Zeker heb ik daar wat aan. Het is bijna Kerstmis. Het feest van het licht, het feest van de vrede en alleen feesten doet niemand.

ROBERT : Ik zie wel niet goed in wat er bij ons te vieren valt, zo geweldig breed hebben wij het nu ook niet.

MELANIE : We hebben het alleszins beter dan veel sukkelaars. Lees maar eens goed in de krant. Dat staat er ook alle dagen in.

ROBERT : Bedoelt ge met sukkelaars diegene die de godganse dag op straat lopen, die wèl dopgeld aannemen maar te lui zijn om te werken ?

MELANIE : Ze zijn niet allemaal zo. Er is nu eenmaal geen werk voor iedereen.

ROBERT : Ha ! Laat me niet lachen. Kijk hier, drie, vier bladzijden vol met aanbiedingen.

MELANIE : Weet ik. Hebt gij goed gezien welke eisen sommige firma's stellen ? Diploma's van dit en diploma's van dat.

ROBERT : Ze vragen niet alleen hooggeschoolden, ze vragen ook vakmannen. Mannen die hun handen durven te gebruiken.

MELANIE : Wat moeten wij ons dat nog aantrekken ? Nu zijn het de jongeren die het moeten doen.

ROBERT : Als het van die moet komen kunnen we nog lang wachten.

MELANIE : Er zijn ook goede jongeren. Iedere generatie kent er goede en minder goede.

ROBERT : Vroeger liepen wij de benen onder ons achterwerk uit om werk te vinden. Werkloosheid en dopgeld dat kenden wij toen niet.

MELANIE : Vroeger is er nog een crisis geweest. Toen waren er ook werklozen.

ROBERT : Nu hebben ze de sociale zekerheid. Ze krijgen het geld zo maar zonder dat ze daar iets voor moeten doen. Dat is heel anders dan in onze tijd.

MELANIE : De middelen zijn anders, maar de mens blijft altijd dezelfde in de grond.

ROBERT : Bah, ik weet het niet. De dag van vandaag wil iedereen grote luxe. Een mooi huis en nog veel meer, zonder dat ze er veel moeten voor doen.

MELANIE : Ach, het is voor niemand gemakkelijk. Zeker niet voor jonge mensen die een gezin willen stichten.

ROBERT : Welk jong koppel wil nu nog trouwen ? Ze wonen liever samen tot de een genoeg krijgt van de ander. Trouwens, wat weet gij daarvan ? We hebben niet eens kinderen.

MELANIE : Mariette haar oudste zoon, Pierre, die jongen wil graag trouwen. Maar het gaat niet.

ROBERT : Kan hij geen meisje vinden ?

MELANIE : Hij verkeert al meer dan een jaar. Omdat hij noch zij vast werk hebben kunnen ze nergens iets huren, laat staan kopen ! Is dat niet triest ?

ROBERT : Wat kan u dat schelen ? Het zijn toch uw kinderen niet.

MELANIE : Ik vind dat heel erg. Zoiets is onrechtvaardig.

ROBERT : Mensen die ontslagen worden of hun werk verliezen is ook onrechtvaardig. Wat kunnen wij er aan doen ? Niets !

MELANIE : Hopelijk zal het over een paar jaar beter gaan.

ROBERT : Geloofst gij nog in sprookjes ? Of wat die politiekers allemaal vertellen ?

MELANIE : Het begint zo stilletjesaan beter te gaan. De mensen kopen meer...

ROBERT : En werken minder.

MELANIE : Ja, ze hebben veel vrij om van alles en nog wat te doen. Om te reizen of om met vakantie te gaan. Iets wat gij nooit hebt willen doen.

ROBERT : Met vakantie gaan ? Waar ? Naar Spanje met het vliegtuig ?
Nee hoor, dat is niks voor mij.

MELANIE : We kunnen volgend jaar een week aan zee gaan.

ROBERT : Hoe ? Een auto hebben we niet en met de trein ga ik ook niet, dat duurt me veel te lang.

MELANIE : Gij hebt overal kritiek op. Dus blijven we maar thuis.

ROBERT : Wat zouden wij aan zee gaan doen ? Op het strand liggen bruinen ?

MELANIE : Nee, gaan wandelen. Dat is goed voor de gezondheid. In het voorjaar zit de zeelucht vol met jodium en dat is heel goed voor mensen met longziekten.

ROBERT : In het voorjaar is het mij veel te koud aan zee. Bovendien is de zee vervuild en stinkt gelijk de pest.

MELANIE : Daar hebben we het dan weer. Alle redenen zijn goed om niet te moeten gaan.

ROBERT : Ga nu maar uw boodschappen doen en vergeet mijn sigaretten niet.

MELANIE : Wij gaan morgen samen boodschappen doen. Vandaag ga ik boven de slaapkamers poetsen.

ROBERT : Onze slaapkamer is toch nietvuil en in de kleine slaapkamer komt niemand. Ik zie niet in wat daar te poetsen valt.

MELANIE : Wat weten mannen over het huishouden ? De kleine kamer moet af en toe ook eens verlucht worden, al staat er slechts een bed en een kast.

ROBERT : Gij doet maar. Intussen ga ik bij Charles een pakje sigaretten halen.

MELANIE : Ik dacht dat gij het te koud vond om buiten te gaan ?

ROBERT : Een beetje beweging doet niemand kwaad. Ik zal me goed warm aankleden.

MELANIE : Als ge dan toch naar Charles gaat, breng enkele nieuwjaarskaarten mee.

ROBERT : Nieuwjaarskaarten ? Voor wie ?

MELANIE : Eén voor de pastoor en één voor mijn zuster, Jacqueline, die in Brugge woont. Vergeet geen postzegels te kopen.

ROBERT : Moet ik misschien ook een eenzame meebrengen ?

MELANIE : Ge lacht er mee, is het niet ? Ik meen het ernstig en ik zal het doen kook.

ROBERT : Waar gaat ge die ergens vinden ? Bij de pastoor ?

MELANIE : Dat is nog zo geen slecht idee. De pastoor kent misschien iemand die eenzaam is.

ROBERT : Mij om het even. Ge doet maar wat ge niet laten kunt.

MELANIE : Och Robert, het zou zo gezellig zijn met drie of vier rond de tafel.

ROBERT : Met drie of vier nog wel ? Zijt ge nu helemaal zot geworden ?

MELANIE : Neen, ik weet heel goed wat ik doe. Ik nodig één of twee gasten uit.

ROBERT : Twee ! Vooruit, speelt gij dan maar voor een mini Leger des Heils.

MELANIE : Ik ? Wij gaan proberen gedurende een paar dagen enkele mensen een beetje warmte en gezelligheid te geven. Het is tenslotte Kerstmis voor iedereen.

ROBERT : Gedurende een paar dagen ! Ook dat nog. Waarom plaatst ge geen uithangbord aan de voorgevel met daarop: "Gratis logement voor veertien dagen. Iedereen is welkom."

MELANIE : Ik geloof dat er vensteraffiches bestaan omtrent de actie "Nodig een eenzame uit". Zo een zou ik willen.

ROBERT : Als ik u was zou ik een reclamebureau inschakelen.

MELANIE : Gaat gij buiten eens afkoelen anders krijgt ge een te hoge bloeddruk.

ROBERT : Moet de ene sukkelaar misschien plaats maken voor de andere ?

MELANIE : Gij hoeft geen plaats te maken voor iemand anders. Ge hoeft alleen plaats te maken in uw hart.

ROBERT : Zo komt er zeker ook plaats in mijn portemonnee ?

MELANIE : Robert, geld alleen maakt niet gelukkig. En daarbij, gij zijt geen sukkelaar.

ROBERT : Maar wie geen geld heeft raakt wel op de sukkel.

MELANIE : Juist daarom moeten we zo een paar sukkelaars helpen. Al is het maar voor een paar dagen.

ROBERT : Allemaal goed en wel, maar daar bestaan toch bepaalde organisaties om zoiets te doen?

MELANIE : Die kunnen niet iedereen helpen. Hun middelen zijn beperkt.

ROBERT : Die van ons ook.

MELANIE : Robert, zeur zo niet. Het beetje wat ons dat kost krijgen we tienvoudig terug.

ROBERT : Dat zegt de pastoor zeker, 's zondags in de mis ?

MELANIE : De dankbaarheid van een medemens in nood is de mooiste beloning die ge kunt ontvangen.

ROBERT : Dat kennen we, zo iets heb ik al dikwijls gehoord. Ondank is 's werelds loon.

MELANIE : Niet iedereen is zoals gij denkt.

ROBERT : Neen, dat heb ik zelf aan de lijve kunnen ondervinden.

MELANIE : Begin nu niet opnieuw. Ga uw sigaretten halen, dan weet ge tenminste hoe koud het buiten is.

(Er wordt gebeld)

ROBERT : Wie kan dat nu zijn ? De postbode heeft zijn ronde al gedaan. (Hij kijkt door het venster) Het is Anna, de kletskaus. Ik zal haar binnen laten, ondertussen ga ik tot bij Charles en kunt gij met haar koffieklets houden. (Hij gaat af)
Kom binnen Anna en laat de kou maar buiten.

ANNA : (Op met een strijkijzer) Brr..., zeg het is nog al eens koud geworden. Gelukkig dat de zon een beetje schijnt vandaag. Asjeblieft, Melanie, hier is uw strijkijzer terug. Nog bedankt, hé.

MELANIE : Hebt ge er goed mee kunnen strijken ?

ANNA : Het ging zonder problemen. Ik vond dat uw ijzer gemakkelijker ging dan het mijne. Dat van mij is zo goed als versleten.

MELANIE : Ge hebt toch geen moeilijkheden gehad met de stoom ?

ANNA : Geen enkel probleem. Het ging zelfs beter dan ik had verwacht.

MELANIE : Misschien kan Robert ergens een goedkoop stoomstrijkijzer op de kop tikken.

ANNA : Weet ge wat ? Ik zal aan mijn dochter een nieuw vragen voor Kerstmis. Dan weet ze eindelijk wat ze moet kopen.

MELANIE : Wel ja, doe dat. Een tas koffie ?

ANNA : Graag. Eigenlijk mag ik niet te veel koffie drinken van de dokter. Hij zegt dat het slecht is voor mijn hart.

MELANIE : Op onze leeftijd moogt ge bijna niks meer. Niet te veel eten, niet te veel drinken. En dat met de feestdagen in het vooruitzicht.

ANNA : Mijn moeder zaliger zei altijd: "Eén keer weelde is niet altijd armoede". Als ge begrijpt wat ik bedoel.